

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА VI • БРОЈ 99. • 10. ФЕБРУАР 1977.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

КОНФЕРЕНЦИЈА САВЕЗА КОМУНИСТА „МОНТЕНЕГРОТУРИСТА“

ОЧИ У ОЧИ СА СЛАБОСТИМА И ЗАДАЦИМА

НЕОПХОДНО ЈЕ ВЕЋЕ АНГАЖОВАЊЕ КОЛЕКТИВА И ПОМОЋ ШИРЕ ДРУШТВЕНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

ПРОТЕКЛА ГОДИНА, по многому чему изузетна и тешка, одразиле се и на пословање „Монтенегротуриста“. То је констатовано и на скруту комуниста ове велике радије организације.

У уводном излагању генерални директор предузећа Жарко Драговић истакао је да је промет туриста током прошле године незнатно увећан — број ноћења порастао је за 1%, укупан приход повећан је за 16%, а доходак за 10%.

Овакви резултати новој години су него код других туристичко-угоститељских организација у земљи — изјавио је Драговић — а резул-

тат су, прије свега, боље организовности. Драговић је даље истакао да је нов квалитет постигнут у акцији пропаганде, да је ове године за ту сврху издвојено око пет милиона динара, што ће се позитивно одразити на свјетском и домашњем туристичком тржишту.

Своје постојање оправдавала је и интерна банка, а где лимично је ријешен и проблем трајних обртних средстава.

— Међутим, има и слабости објективне и субјективне природе. Сервис је веома слаб, конобари и друго угоститељско особље не знају стране језике, често су и не-

Делегати и гости прате рад Конференције

1977 — Година квалитета

КОМУНИСТИ ХТП „МОНТЕНЕГРОТУРИСТА“ морају се изборити да 1977. буде година квалитета и да гост и услуга буду у центру пажње сваког радионог човјека, речено је у закључцима Конференције Савеза комуниста на сједници која је одржана крајем јануара у Будви. Основни услови да се превазиђу привредне тешкоће у којима се налази ХТП „Монтенегротурист“ јесте стални развој самоуправних односа и потпуно остваривање права радника да одлучују о свим питањима дохотка. „Монтенегротурист“ се у прошлодани години суочио са бројним проблемима, али ће пословна година, ипак, бити завршена са позитивним пословним резултатом. То је, како је у уводном излагању рекао Жарко Драговић, показало сву виталност туристичке привреде и успјехе који су постигнути у удруživanju у ову највећу туристичко-угоститељску организацију на Јадрану.

На конференцији је указано да година у коју се улази неће бити ипамо лакша од прошле. Разлог за то има више, почев од привредних кретања у емитивним земљама, преко чињенице да цијене туристичких услуга остају на прошлогодишњем нивоу, а да цијене других производа и услуга и даље расту, да је оптерећеност туристичке привреде висока и неуједначена. Излаз из свих тих проблема мора се наћи, једногласни су били сви дискутантима на конференцији, у квалитетној услуги, бољем понашању према госту у измјени понашања готово свих запослених. До бољих пословних резултата, дакле, мора се доћи напорима унутар колективе. Потребни су, такође, и не мали напори у измене у систему. Услови привређивања туристичке привреде морају се прилагодити условима у којима се послује, а они су све тежи. Не смије се изгубити из вида потреба широког ангажовања свих друштвених снага на унапређењу туристичких дјелатности, јер, туризам није, нити може бити, само ствар и брига запослених у туристичким радним организацијама.

Туристичка потражња биће усмјерена и њој се треба прилагодити. За то прилагођавање потребан је дужи период, па је, потребно измијенити структуру туристичке привреде. Поред измене у структури објекта, — у „Монтенегротуристу“ планирају изградњу 2.650 хотелских лежаја, реконструкцију неколико хотела, изградњу 5.500 кампа јединица, улагање у објекте ванпансионске потрошње, унапређење трговинског пословања и изградњу инфраструктурних објекта у што укупно треба уложити 1,1 милијарду динара.

План зацртан у „Монтенегротуристу“ мора се извршити не само због обавеза које су њиме прихваћене и договора у Републици и оног који ће се ускоро потписати на савезном нивоу, већ првенствено ради успјешније борбе за стварање дохотка. Та борба — на томе се посебно инсистирало — треба да се добије унутар самог колектора, морају је извојевати запослени у њему, првенствено чланови Савеза комуниста.

Љубазни, око хотела је пре велика бука, а гости понекада дуго чекају на смјештај. Сла бо је било и прихватавање туриста који су долазили пружом Београд — Бар, а није добро организована ни водичка служба.

Проблем представља и вишак радне снаге који је нарочито изражен у ООУР „Свети Стефан“, а приликом су велике и неуједначене општинске обавезе према овом колективу „Монтенегротурист“.

Потребна су већа улагања у угоститељско-туристичку привреду — већ четири године ово предузеће не гради нове капаците.

Генерални секретар Туристичког савеза Југославије Војислав Ђурковић истакао је да ће овогодишња туристичка сезона, судећи према извјештајима организација ТУИ, ГУТ, Југотурс и Некер маи, бити доста неизвесна. Наиме, очекује се да ће мање туриста из Велике Британије и СР Њемачке напуштати границе својих земаља, што ће, свакако, осјетити наши хотелијери.

Фадил Таиповић, члан Извршног вијећа Црне Горе, рекао је да су општине на Црногорском приморју доста нееластичне када је у питању туризам, да су обавезе приликом велике, а парочито су велике боравишина, купалишна и друге таксе. По његовим ријечима, Извршно вијеће Црне Горе предложиће општинама да смање таксе које су знатно веће него на дубровачкој и макарској ривијери, односно на сјеверном приморју.

„Монтенегротурист“ ће значити пажњу поклонити повећању капацитета. Како је на сједници истакао Миодраг Мировић, замјеник генерал-

ног директора, до 1980. године, биће изграђено 2650 нових лежаја, извршиће се реконструкција објекта у Цетињу, Будви, Улцињу, Бару и Сутомору, а биће подигнуто и неколико објеката ванпансионске потрошње на Црногорском приморју. Општине не треба да учине напоре, како би се донијели детаљни урбанистички планови за подручје Аде у Улцињу, Сутомору, Будву и Мојковцу, да смање високе комуналне обавезе и таксе.

У дискусији је учествовао и Милан Вукасовић, члан Савезног Извршног вијећа и председник Савезног комитета за туризам, који је посебно инсистирао на побољшању квалитета туристичких услуга.

С. Грегорић

УСКОРО!
НОВИ
ОСВЕЖАВАЮЋИ
НАПИЦИ
ИЗ В.Р.
TONIC WATER
GRAPEFRUIT
BITTER ORANGE
BITTER LEMON
ORANGE ANANAS

УЗ ЈУБИЛЕЈ
ДРУГА ТИТА

ОДВАЖНИ БОРАЦ ВЕЛИКОГ ЉУДСКОГ СРЦА

У 625 АНЕГДОТА, САКУПЉЕНИХ ПРИЈЕ ПЕТ ГОДИНА, ПОВОДОМ ОСАМДЕСЕТОГ РОВЕНДАНА ДРУГА ТИТА, ОБУХВАЋЕН је читав живот овог дива на свјетској политичкој сцени — од његових најранијих дана у Кумровицу до времена садашњег, у коме он представља једног од најмаркантнијих државника савременог свијета.

Читајући језгровите записе у којима је „ријечима уско, а мислима широко“, ми пратимо изузетно плодан живот који је сав посвећен борби за срећу људи. Пред нашим очима прво се појављује плавокоси кумровачки основац и, у исто вријеме, чобанчић Јошка, па шегрт, који је глад и хладиоњу заварао другујући са књигама, браварски радник и војник црно-жуте монархије који ће „премјести“ пушку с једног рамена на друго и окренути строј „налијевокруг“. Млинар у киргијском селу, „човјек злата руку“, у тренуцима од мора чежњиво је посматрао како облаци плове према југозападу, завидећи једини њима, јер су пловили према земљи у коју је желио да се што прије врати. Пред нама је борац Црвене армије, житель Великог Тројстка, радник у Краљевици, Загребу, Београду и Смедереву, па „тврдоглави ухапшеник“, који ће са оптуженичке клупе оптужити полицијску државу, робијаш који ће „на шаху и Марку“ учити како се воде и добијају велике битке“. За овим сналажљивим Загорцијем трагају на све стране, а он је Валтер, Руди, наш Јожек, Спиридон Мекас, инжињер Славко Бабић, Стари — секретар Партије, коју је смјело провео кроз све Сциле и Харибде до ослободилачког рата и у њemu кроз све офанзиве до слободе и социјалистичке изградње. Он је легендарни вођа партизана и творац армије која се стварала и кализала у огњу ослободилачког рата, шеф државе чије се име — и његово и њено — са респектом изговара на свим меридијанима земљине кугле.

Као, уосталом, и у животу, у овим кратким и занимљивим анегдотама у центру пажње је дјелоторни човјек, који је ујверен да ће, прије или касније, зарудјен зора слободног живота и који, исто тако непогрјешично, зна када треба почети и како треба водити битку за љепша и свјетлија јутра. Борац великог људског срца заклео се на грому мртвог друга да ће остати досљедан своме ујверењу, да ће са борцима дијелити добро и зло, да ни једна жртва неће бити узалудна и да ниједна не смје бити превелика.

Југословен и интернацијоналиста у исто вријеме, друг Тито ни у слободи неће знati за одмор и починак. Упозоравање на сијајче шовинизма и разобличавати их, устајати против такозваних револуционарних банкета, јер „радници немају на капишу више ни једне рупе“ да би га могли још више стезати. Никад потпуно задовољио оним што је постигнуло, није дозвољавао да се на ловорикама спава. Био је, и сада је, присталица само једног притиска — оног који долази одоздо, из базе. Ослушијући глас маса, упозорава је у својим говорима, разговорима и писмима да кад треба дохватити и хирушки нож да би се са орга-

низма револуције одстранио сва болесна мјеста. Дубоко одважни ратник — један од оних које је живот научио да се ничег не боје, да се ни смрти не плаши — непогрјешиво зна да једном у будућности више нико неће хтјети да ратује, да ће сигурно борбом бити остварен вјечни мир, када ће мјесто бити у музеју. И зато што је читавим својим бићем, најбољим снагама свога срца и ума живио за будућност, и јер је читав његов живот био подвиг, друг Тито је један од изузетних људи чија дјела бацају светлост на пут којим се кроз живот корача.

Ево неколико анегдота, о том човјеку чије је име синоним борбе, правде и слободе.

„Револуционарни“ банкети

ПОРЕД СВИХ ПОСЉЕДИЦА РАТА и економских недаћа, резолуција и блокада, удари још и суша. Прехрана становништва била је доведена у питање. Морало се, чак смањити гарантовано следовање. У исто вријеме, у неким установама и предузећима, људи се разбашкарили, као да теку мед и млијеко. Користио се сваки повод за трпезу: одлази директор, приређује се банкет; дође неко у посету, опет банкет; одржи се синдикални састанак, послиje „закуска“; предаје се фабрика на управљање радницима — приреди се гозба.

Чује то Тито, па љутито реагује:

— Лесте да је претдавање фабрика и рудника радницима револуционарни гест, али револуционарним акцијама не требају банкети!

Друг Тито

Колачи

НА ПАРТИЈСКО САВЈЕТОВАЊЕ под Шмарном гором као представник Покрајинског комитета КПЈ за Црну Гору кренуо је и Блажко Јовановић. У Цељу он се приклучи Ивану Милутиновићу и још једном мршавом човјеку, плаве куштраве косе, и једној другарици, али их обое није знао. Познавао је само Ивана. Блажко је мислио да је овај куштрави сигурно курир, који ће их даље водити.

На путу за Јубљану чудни „туристи“ свратише у неку сеоску гостионицу да ручају. Блажко доби мјесто поред куштравог „водича“. Наједоше се добро. Поручили су, чак, и колаче. „Водич“ смаже читав тањир колача, па поручи и други.

— Волим слатко — каже он Блажку, као да се правда.

— То је добро кад два пута можеш да поручиш колаче.

— Да ли ти волиш колаче?

— И те како их волим, али забрањено ми је да поручујем више од једног — одговори Блажко и смешкајући се гледа у Милутиновића, цицију једну, који је стално проповиједао неку штедњу.

— Па кад волиш, поручи!

— Саветујте га куштрави.

И Блажко се охрабри, зовне домаћицу, а друга до себе, финог ли човјека, потапша по рамену:

— Ми бисмо се, друже, поступно у свему сложили!

Тек на Шмарној гори Блајко откри да је онај „водич“, у ствари, Тито.

Ухапсићемо жандарме

У соби настаније комешање. Шта ако је жандармерија нешто сазнала, па упутила патролу да види какав се то скуп одржава? На лицима неких делегата указа се забринутост.

Друг из вишег руководства, Јосип Броз, мирно рече:

— Па, ако дођу, нема другог излаза, већ да их ухапсимо. Свега су тројица...

Жандарми, срећом, пијесу дошли.

МАКАР ПОСМРТНО

У ВРИЈЕМЕ БОРБИ НА СУТЈЕСЦИ Пеко Дапчевић, командант Друге дивизије, наилази на бораца тифусара, који се ослоњен о букву једва држао на ногама. Кад му је пришао, борац је, с послеђњим остацима снаге, шантапа:

— Пеко, друже Пеко, ја умирим... Имам једну молбу... Кажи другу Титу да ме прими у Партију...

Неколико дана доцније, командант дивизије је то испричао Титу.

У његовом оку суза.

Пеку рече:

— Примите и њега и друге... Све их треба примити, макар посмртно.

НАСТАВЉА СЕ ТРАГАЊЕ ЗА НАФТОМ

ПРИПРЕМЕ ЗА НОВУ БУШТОИНУ

Да ли се испод плаветнила Јадранског мора крију нафтносни извори — питање је на које већ четири године траже одговор, когорско предузеће „Југопетрол“ и америчка фирма »Bjuts gas i Oil kompani«. Сав досадашњи истраживачки рад — а у њега је амерички партнери уложили око једанаест милиона долара — указује да би нафте могло бити, али је и у којим количинама, још увијек остаје непознато. Због тога што нафта „мирише“, партнери су се договорили да се истраживања наставе до средине идуће године.

Да би се успјешно наставили радови на истраживању нафте на овом дијелу Јадрана, потребно је поставити нову бушотину која ће носити назив JJ-2/Јужни Јадран — 2 (прва бушотина била је обиљежена са JJ-1). Но, да би се нова бушотина поставила на правом мјесту, потребно је обавити сеизмичка истраживања, чији је циљ да одреде најповољнију локацију за бушотину.

— Шлемер „Лунак“ предузеће „Бродостас“, којег је унајмиле ИНА, и стручњаци загребачке „Геофизике“ првеште циј фабрикар у водама јужног Јадрана, где ће обавити сеизмичка истраживања — рекао нам је инжењер Данило Грба, руководилац ОУР „Адријатик“, којој су повјерени сви организациони послови овог замашног подухвата. — Терен око Будве и Улица ће највише „проматран“. Са брода ће се издавати сеизмички потреси до дубине од 7–8 километара испод морског дна, одакле ће кабал слати „поруке“ у компјутерски центар на броду.

Када се одреди најповољнија локација за нову бушотину, брод-платформа ће се поново усидрити и његова челична сврдла ће се затрпiti у дубину већу од 4500 истара. Бушење ће трајати до средине идуће године, када би требао да се добије одговор на бавно постављено питање — има ли „прног злата“ на подручју јужног Јадрана?

Истраживања су почела јуна 1973. године, када је „Југопетрол“ потписао уговор са фирмом »Bjuts gas i Oil kompani o заједничком истраживању, производњи, преради и продаји нафте и гаса, који би се евентуално пронашли. Као извођач радова укључена је фирма

С. Грегорић

Почиње снимање „Бештија“

Другом половином фебруара у Будву стиже филмска екипа на челу са познатим документаристом Живком Николићем, коме је повјерена режија играног филма „Бештије“. Као смо обавијештени, главне улоге у овој друштвеној драми из савременог живота тумачиће Драгомир Божанић — Гидра и Мира Бањац.

Екстеријери ће се спи

мати у Будви, манастиру Режевићима и још неким мјестима на Црногорском приморју.

Овај први филм познатог црногорског документа ристе финансира ће Филмски студио из Титограда, „Дунав филм“ и „Авала филм“ из Београда и „Зета филм“ из Будве. Извршили продуцент је „Авала филм“, а извршили дистрибутор „Зета филм“.

„Одеко“ из Њу Орлеанса са бродом-платформом „Хјурикен“, као и домаћа предузећа „Геофизика“ из Загреба и Геофизички институт из Београда.

Током 1973. и 1974. године обављена су сеизмичка истраживања терена, а рачунски центар ИНЕ обрадио је податке. Претпрошле године обављена су додатна сеизмичка истраживања у обиму од 600 километара, па је затим одређена локација за бушотину називану „Јужни Јадран — 1.“ Била је то око тридесетак километара од обале, у близини рта Платамона. Челична сврдла броја-платформе стизала су до дубине од 4750 метара.

Мада нафта није пронађена у првом покушају, постигнути су одређени резултати. Пронађена је извјесна количина гаса нафтног поријекла, одређене су физичке карактеристике стијена на основу којих се могу доносити закључци — и то савим поуздано — о саставу осталих предјела јужног Јадрана, а све ће то имати утицаја на даља истраживања.

Подробно анализирани подаци истраживања и бушотине JJ-1 показали су да су стијене испод морског дна изразито погодне за акумулацију нафте и гаса, да су поједине геолошке цјелине „несагласне“ и да их је немогуће проверити једном бушотином. Горњоокеански анхидритски слој — за њега се до сада није знало да постоји у Јадранском мору — да је овом подручју тектонско обиљежје и сврстava га у такозвану албанску (нафтну) зону.

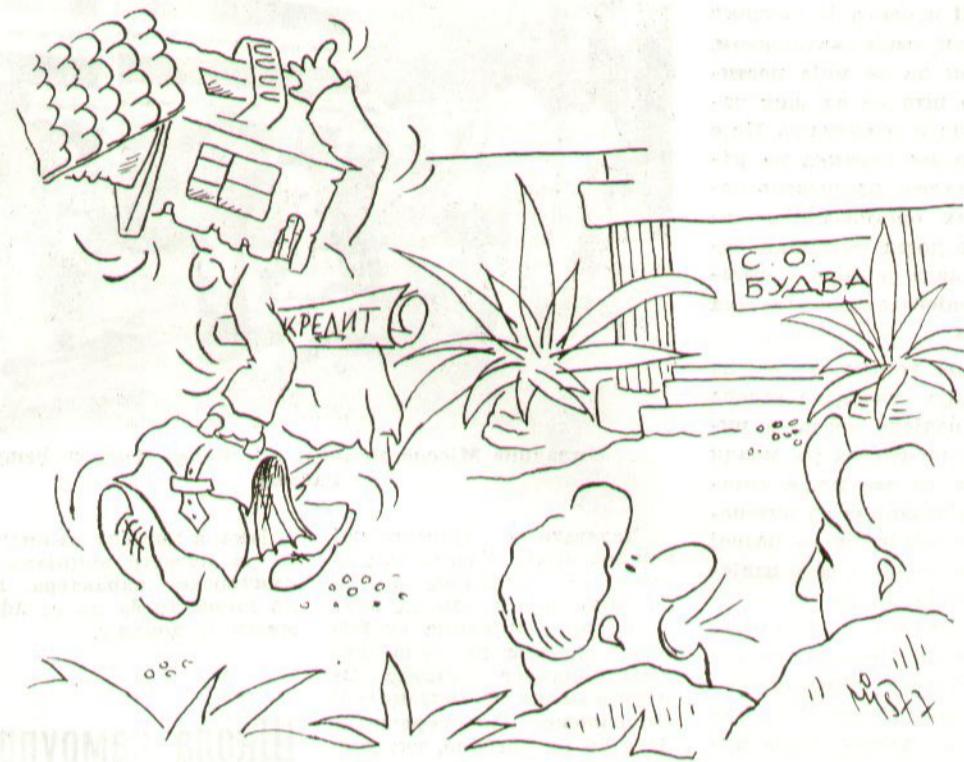
Мада је било предвиђено да се за бушотину JJ-1 утроши око три милиона америчких партнера је због ванредних радова утрошио 11 милиона долара. Иначе, пре ма уговору, све трошкове истраживања сноси амерички партнери, а у случају да се нафта пронађе у комерцијалним количинама, остатак до хотка од експлоатације дижелю би се према пропорцији 51:49 у корист „Југопетрола“, како је то и уговором прецизирano.

Након свега урађеног до сада ће се демантовано да постоје изворишта нафте испод морског дна, нити су она са сигурношћу потврђена, па ће партнери — „Југопетрол“ и „Bjuts gas i Oil kompani“ — заједнички ради до средине 1978. године.

С. Грегорић

ДРУШТВЕНА ХРОНИКА

СТАНОВИ, КРЕДИТИ И КАДРОВИ

— 126ЛЕДА ДА НАМ ОДЛАЗИ ЈОШ ЈЕДАН СТРУЧЊАК
Karikatura M. PEJIĆ

У ПУЂУЈУЋИ ОШТРУ КРИТИКУ на рачун неких руководећих структура у органима управе Скупштине општине Будва, један дискутант је на збору грађана у Будви, између осталих, рекао:

... „Али ја нисам за то да их кажњавамо, још пање да их смјењујемо и расписујемо конкурс за нове стручњаке. То — никако, добри су они и нека их ту гдје јесу. Јер, ако бисмо их мијењали, требало би нам, по ко зна који пут, обезбиједити још десетину станови! А станови су, као што знate, веома скупи...“

Многи присутни су се наслијали овог опаски, узимајући је више као шалу него као какву озбиљну критику. Међутим, колико је тај грађанин био у првом реду када је овај проблем, можда и кроз шалу, истакао, најбоље потврђује недавна анализа рада групе Основне организације Савеза комуника органа управе из које се види колико је Општинска скупштина додијелила станови и кредити ради рјешавања кадровских проблема у органима управе и скупштинским службама.

Станови и кредити — истиче се у анализи — давани су широке руке, а да се при томе није водило много рачуна о склапању уговора по којима би корисници станови и кредити, у случају самовољног напуштања посла у органима управе, морали да напусте станове, односно да врате кредите. Многи су искористили ову мањакаост, то јест остали су на раду у органима управе само док су добили стан или кредит, а онда су потражили посао у другим радним организацијама. Наравно, нису имали тешкоћа и да га добију, јер су имали предност у односу на друге кандидате — ријешен стамбени проблем. Тако је само у последњих десет година из органа управе отишло петнаестак радника, а сваки од њих је у „мираз“ одnio и стан.

Из Фонда заједничке потрошње органа управе додијелен је под веома повољним условима приличан број кредити за стамбену изградњу, доградњу, адаптацију и уређење станови. У не малом броју случајева радници који су

добили кредите отишли су у друге организације а да кредите нису вратили, већ их отплаћују у ратама, а има и таквих који их уопште и не отплаћују!

Овакав однос према „кадровским становима“ и кредитима допринио је, изменују осталог, да са Правилник о унутрашњој организацији, систематизацији и категоризацији радних мјеста још увијек не може у потпуности примијенити. Радна мјеста још нису попуњена, и то уврдије и значајним службама као што су имовинско-правна, инспекцијске службе и друге.

Поставља се питање: зашто је дошло до велике флукутације ових стручњака у тренутку кад им је ријешен стамбени проблем? Чини се да за то има више разлога: ниски лични доходи, уравноловка у њиховој расподјели, као и сазнање да приликом напуштања радног мјеста неће изгубити право на стан. Постоје и субјективни разлоги који доводе до „смјене“ великог броја радника у органима управе. Наиме, послије сваке промјене општинског руководства настоје се промијенити и „структурни сарадници“, тако да долази до промјене готово комплетне администрације.

Иако Будва, у оквиру наше Републике, па и шире, спада међу развијеније општине, ипак још није богата толико да би свако новој „гарнитури“ обезбиједила нову администрацију којој треба обезбиједити и нове станове. Јер, вјеровали или не, само десет кадровских станови, који су подијељени прошле године, стајали су преко 6.000.000,00 динара.

Основна организација Савеза комуника органа управе поставила је, пажљост доста касно, ово питање на дневни ред и задужила људе који ће преиспитати ваљаност уговора за сваког радника који је добио стан или кредит од Скупштине општине Будва и напустио радну организацију (а таквих је преко десет!), како би се судским путем обезбиједио нову администрацију којој је тренутно остао без динара.

Владимир СТАНИШИЋ

Културно-умјетничке дјелатности у развоју туристичке привреде

У вријежило се мишљење, због погрешне терминологије, да су приредбе и музика које имају „забавни“ карактер штака-ринга и да служе за забаву и одмор доконих...

Морамо одмах рашчистити са оваквим схваташћем: постоје и мање приједне и невриједне, односно мање или више вриједно умјетничко дјело. Зар поједине Нушиће ве комедије нијесу умјетнички далеко врједнији него романси озбиљног садржаја или трагедије које су написали неталентовани писци? Може ли се рећи да опере „Риголето“, „Травијата“, „Тоска“, „Кармен“ и друге нијесу и забавна дјела? Да ли неко може негирати и њихову високу умјетничку вриједност?

Зар је мање вриједно сликарско дјело које приказује јабуку од оног које приказује херојски догађај! И једно и друго могу имати или не имати умјетничку вриједност, што зависи искључиво од ствараца, а не од теме коју је сликао. Може ли се рећи да велики број дјела из народне умјетности не посједује високу и релативну непролазну умјетничку вриједност?

Ипак, многи — често из незнанja или из снобизма — овакву врсту умјетности сматрају у мање вриједну „забаву“. Исто тако, многи шлагери, третирани као лака или забавна музика, и данас, послиje 50—60 година „живе“, док су многа дјела „озбиљне“ музике заборављена, без обзира на то што су била проглашена за озбиљну музику.

Очигледно је да умјетничко дјело може и да забавља, као и да једно дјело не носи у себи никакву априористичку вриједност коју му даје подјела по намјени. Оно живи и пружа људима уживање на основу талента који је посједовао стваралац у тренутку надахнућа.

Када се не полази од оваквих позиција, неминовно мора доћи да вулгаризације сваке културно-умјетничке манифестације, јер је унајпријед дискредитован стваралац који се бави умјетношћу која „само забавља“!

Ради цјеловитijeg схватања ове проблематике, треба се подсећати шта је за право култура? Најpriје се мора подврести да и данас, у свијету и код нас, постоје противуречна мишљења не само о њеној дефиницији, већ и о њеној подјели, али, ипак, ако би се узела на обзир мишљења већине еminentних теоретичара могао би се отприлике извести закључак

да је култура збир начина изражавања средстава које је човјек створио за очување своје егзистенције. Она служи комуницирању између људи. Као суштина човјековог бића, подразумијева вјеровања, институције и поредак који назије исти начин живота чланова друштвене заједнице. То значи да различити народи имају и различиту културу која је оригинална и треба да буде сачувана.

Из овог кратког приказа лако је закључити одакле потиче толика човјекова разнолост за упознавање културе другог, њему непознатог народа, да је доживи у непосредном контакту са јединим човјеком и његовим културно-историјским споменицима. А та разноликост облика насталих из истих човјекових потреба у борби за опстанак и прилогођавање довела је до специфичности у изражавању. Створен је властити стил у зависности од географских, историјских и личичних карактеристика појединих народа. Сваки народ у својој култури носи наслијеђене обичаје, ставове према животу, смрти, породи, части, храбrosti, вјери итд. Без обзира што на први поглед изгледа да се у култури једног народа временом ништа не мијења, она, ипак, доживљава непрекидне промјене, без којих би одумрла.

Наши народи — упркос вјековног утврђавања, прогона и насиљног прекрштавања — имају сачувано не-процјењиво културно благо у својим пјесмама, бајкама, обичајима и фолклору који је — по својим разноликостима, богатству боја, израза и покрета — без премца у свијету. То можемо казати без имало самохвалисања — то су већ поодавно утврдили и потврдили и страници, јер ми, нажалост, још увијек сматрамо да смо увозна забава и културна достиљача других народа и имају вриједност...

Иван Бајић

разлике и подврди схватањима јачег и богатијег све оне који му се не одупру. На тај начин ће се уништити сно што даје драж разноликости. Није тешко наћи потврду овој појави — она је већ присутна око нас: сјећа, исхрана, забава и сл. Да ли би неко ко зна где је дошао, могао да погоди да ли се налази у Будви, односно другдје у Југославији, или у Италији, Француској или некој другој земљи?

Умјесто да се радозналом странцу — којега интересују култура и обичаји других народа, на првом кораку — на аеродрому, аутобуској или жељезничкој станици — одмах дочара гдје се налази и да се појача његова разнолост за крај у који је дошао, ми му презентирамо оно што има и у својој земљи, и то, углавном, као суворогат...

Ми издвајамо знатна средстава за културно-забавни живот, али смо у тешкој заједници када мислимо да су ћевапчићи и бечке шницле наша специјалност. Ипак: када, на пример, „организујемо“ да на малом простору истовремено трошти неколико оркестара који свирају скоро исти репертоар и када се између њих умијеша прдорни глас лоше кафанске пјевачице.

Неке ствари би се могле одмах измијенити без икаквих додатних инвестиција, али са више инвестиције која је повезана са знањем и искуством. Потребно је, значи, госту, поред природних љепота, приказати и особености наше културне баштине која пред њим стоји као заром покрivena љепотица — потребно је само пронаћи начин како да је откријемо...

Иван Бајић

БИЉЕШКА

Људи се враћају у села

У запуштену и напуштену села у залеђу будванске ривијере, живот се поново враћа. У посљедње дније-три године учињено је много да ће у овим дивним селима надомак мора не множе само хумке. До готово свих села у Паштровићима и Манама — а таквих је преко тридесетак — прокочени су путеви електрика је одавно „стигли“, а многа су направила и сопствене водоводе.

Да укратко подсјетимо: са туристичком најездом која је овај крај захватила шездесетих година настала је велика миграција сеоског становништва. Они који још одмах иза рата напустили колонизација, одлазили су близже мору и туризму, грађили куће уз обалу и запошљавали се у хотелима. Њихова имања у селима притискаје коров, маслињаци — од којих се некада углазном живјело — престали су да дају плодове, а горе у планини — хранићи престаје да чобански зов. Тудоровини, некада највеће паштровско село, остали су само на једном жителу, а по један или два дома вију се у Куљачама, Челобрду, Жуковици, Андрющинима, Марковићима, Станишићима дулетићима...

Преокрет је настао прије дније-три године. Они који су се иселили и направили куће на „љени од мора“ стјетили су се напуштених кућа, закоровљених вртаци, разваљених међа. По казали су слуги и добровољним акцијама почели крчење путева. Помогли су им и други — Скупштина општине, туристичке организације и хотели, а поједици — исељеници у САД, Австралије и другим крајевима свијета — слали су своје прилоге. Данас се аутомобилом стиже у Куљаче, најудаљеније село од мора, Тудоровиће Челобрду Ријеку Режевића. Сељаци Куљача, Грабовиће, Челобрда и Близикућа довели су воду, а њихов примјер спремају се да сlijede и други.

Озеленила су паштровска и маниска имања. У запуштеним вртачима у Грабовићима саде на стотине лоза и подижу развијене међе. Слично је и у другим селима, где ничу воћњаци и баште с поврћем. Готово свакодневно људи који су настанили у Будви, Светом Стефану и Петровици, аутомобилима и аутобусима стижу у своја села и проводе вријеме на имањима. Слојили су лијено и корисно: села више нијесу напуштена, људи се, радећи, рекреирају и, наравно, убрајају плодове рада јер су поврће и воће на цијени. Једино је Паштровска гора и даље напуштена.

Ова села надомак обале нарочито оживе у току туристичке сезоне. Доста бивших становника Паштровића, Мана, Побора и Брајића, који живе у Београду, Војводини и другим мјестима унутрашњости земље, проводе годишње одморе на родним огњиштима до којих се сада лако стиже. У њиховим домовима све је више телевизора, „bijele tehnike“ и стилског најејштата.

С. Грегорић

ЛИКОВИ ПАЛИХ БОРАЦА

Томо Лазов Митровић

Рођен је 1915. године у Челобрду код Светог Стефана. Земљорадник.

Пешта је завршио основну школу, радио је на имању. Припадајући омладини на коју су КПЈ и СКОЈ имали непосредан утицај, стицао је прва политичка знања и идеје се опредијелио за борбу радничке класе на челу са КПЈ. Активно је учествовао у радничкој самопомоћи. У СКОЈ је примљен 1940. године.

Томо Л. Митровић

Средином јуна 1942. улази у њен састав и као борац Треће чете Другог батаљона учествује у многим борбама. Рањен је код Бугојна, јула 1942, а затим код Невесиња у марту 1943. Као тешки рањеник у Централној болницама, за вријеме борбе на Сутјесци, јуна 1943. активирао је бомбу и одузео себи живот.

ИСПРАВКА

Приликом штампања „Приморских новина“ (двојброј: 95 — 96 од 1. јануара 1977. године) у штампарији су случајном грешком радника замијењене фотографије друшчица ДАРИНКЕ С. МИТРОВИЋ и ДАРИНКЕ А. МИКОВИЋ, а испод фотографије ДУШАНА М. ПАВЛОВИЋа уписано је ДУШАН М. МИТРОВИЋ. Објављујући фотографије Душана Павловића, Даринке Митровић и Даринке Миковић, извиђавамо се родбини палих бораца и читаоцима нашег листа и молимо их да ову исправку уваже.

Душан М. Павловић

Даринка С. Митровић

Даринка А. Миковић

ГРАДИ СЕ НОВА ПОШТА У БУДВИ

Ускоро без — ПТТ невоља

Прије нешто више од мјесец дана, на простору између хотела „Будва“ и новог улазног пута у наш град, почела је изградња нове поштанске зграде. Овај толико жељени објекат треба да смањи број примједби домаћих и страних туриста који у љетњим мјесецима овде проводе одмор. Зато се с нестриљењем очекивао почетак радова и зато се сада грађани и туристички радници питају: када ће зграда бити завршена? То је био повод да о новој поштанској згради разговарамо с Јованом Паовићем, вршиоцем дужности директора Основне организације удруженог рада ПТТ у Будви.

— Сувишно је да говорим о томе колико је такав објекат недостајао нашем праду, који је стекао туристички реноме у Европи и свијету — рекао нам је он. — Довољно је само да кажем да су све поштанске службе смјештене у старој згради, површине свега 600 квадратних метара, да телефонска централа, заједно с петровачком, располаже са свега 620 бројева, да се изузетно тешко бирају телефонски бројеви у унутрашњости земље, а да и не говоримо о индустријству. Осим тога, пред шалтерима за писма, пакете или новчане упутнице увијек је много свијета, а нарочито је гужва у туристичкој сезони. Све је то утицало да туристи негодују, да одлазе нездовољни, мада су се радни људи у пошти трудили да свакоме удовоље. Не, воља и жеља је једно, а техничке могућности су друго.

Како смо обавијештени, нова поштанска зграда, коју граде радници Грађевинског предузећа „Рад“ из Пријепоља, биће завршена за се-

дам мјесеци, тачније половином јула ове године. Биће то модерно архитектонско здање са површином од 1600 квадратних метара, које ће располагати с доволјно просторија за рад и са савременом опремом. Аутоматска централа имаће 2000 телефонских бројева и могућност да се прошири на 3000. Већ ове сезоне сваки грађанин можиће да чим окрене број, добије жељену особу на телефону, било у којем мјесту земље. Поред тога, у новој пошти биће омогућено директно бирање у међународном саобраћају, што до сада нико не ради у Црној Гори.

— Побољшаћемо и ПТТ услуге у Петровцу и Светом Стефану — каже Јован Паовић. — Аутоматска телефонска централа у Петровцу добиће 60 нових бројева, а у Светом Стефану, у оквиру пословног центра, биће направљена и просторија за рад поште (100 квадратних метара). Пошта у Светом Стефану располагаће са 60 бројева, што ће за сада бити довољно.

Након изградње нове поште у Будви, која ће стајати, 9,7 милиона динара, биће потребно побољшати квалификациону структуру ка дрова. По ријечима Јавана Паовића, запослиће се неколико нових радника, како би се посао што квалитетније одвијао.

— Када нова пошта буде готова, нећемо моћи да се из граваримо лошим условима за рад — наставио је Јован Паовић, па ћемо сви — нас преко 60 запошљених — заступати рукаве. Надамо се да ће изостати примједбе и домаћих и страних туриста, а такође и наших грађана и да ћемо послове из нашег домена обављати на опште задовољства.

С. Грегорић

ИСТИЧЕМО

Мајстор свога посла

Пошто је у Хамбургу завршена изложба „Дани југословенске кухиње“ на којима су биле запажене кулинарске специјалитети шеф кухиње хотела „Свети Стефан“ Вука Митровића, вечерњи хамбуршки лист објавио је у напису „За добробит гурмана“ сlijedeће редове:

„Вуко Митровић живи на Светом Стефану, на некадашњем гусарском острву које се налази такође, на крајем југу југословенске обале Јадранског мора. То острво даје романтички хотелски комплекс. Тамо је Вуко „надлежан“ за кулинарске проштјеве гостију из цијелог свијета. Иако има тек 27 година, он је мајстор у спровођању правих гастронојских специјалитета своје домовине. Неупоредива је његова хладна кухиња с много меса и раге, а исто тако, он добро по знаје како се спровлађује и меса и рага у интернационална јела...

На том високом, тамјокосом — Црногорцу не примјећује се уживање његовог позива. Са још тројицом својих колега он је за вријеме „Југословенске неделе“ у Хамбургу приредио пробе овог уједића. Грађани су имали „укре шта да изаберу између многобројних варијација добро зачињених југословенских јела...

Млади шеф кухиње Вуко Митровић треба ускоро да похађа високу школу у Опатији, у ствари гастроној факултет. Тамо ће отворити све „тјаче“ неопходне за добробит гурмана. Он искрено признаје да њему лично највише прија оно што

спреки његова мајка код куће, а та јела не налазе се ни на једном јеловнику.

Прије пут у Савезној републици Немачкој, Вуко Митровић је одишевљен Хамбургом и жељио би да га опет једном посети. Градоначелник овог града упознао га је још прошлог лета када је са својом супружком био на одмору у Светом Стефану...

По повратку са смотре у Хамбургу, пријајући о свом успетству у том граду, Вуко Митровић је изјавио да су за постигнуте резултате залижени и кувари Ђурашевић, Божаревић и Проданов који су заједно са њим представљали добро уходашујућу и заузимајућу међусобном споразумијевању, успјели да изазову велико интересовање посетилаца изложбе.

— Југословенски ресторан — прича Митровић — био је све поједи изложбс препун посетилаца. Наша жена састојао се искључиво од домаћих специјалитета. Имали смо четири врсте уладног пређела, а највећи интересовање изазвала је „црногорска запушка“. Нуђили смо зоштица и четири врсте националних чорби од којих је најтраженија била кисела јагњена чорба. Од топлих пређела поједицима је највише пријајал пита зељаница, а од топлих јела јагњена капама. Од националних салата, којих је било неколико врста, гости су се највише опала шопска салата са сиром, а од десерта сува пита са прасинама. Ова јела, наравно, никаку се могли ни замислити без

НАСУКАНИ „ЦИН“

Хотел „Ас“ у Перазића Долу

НАШЕ НАРАВИ

Требало би то овако...

НИСМО ЛОШИ ДИЈАГНОСТИЧАРИ. Добри смо аналитичари. Врсни смо теоретичари. Изврсни оратори. А какви смо практичари?

Одавде, ваљда, и стално присутна тема — однос констатације и акције, однос ријечи и дјела!

Објаснимо примјерима:

— Магистрала кроз Будву је без тротоара и без свијетла. Смрт на асфалту вреже тебе, мене, њега. Вреба

нас данас, сјутра, прекосјутра... Ужас! Ко је за то крив? Свако! Ко ће да одговори за тебе, мене, њега? Нијеко! А требало би овако и ова ко. Па плочник, свијетло зеленило... Али, магистрала још увијек једнако стоји и смрт нас једнако вреба!

— Нова аутобуска станица као у вестерну. Сања путнице... Бачена средства! Промашај! Уааа... (ваљда „судија“)! Требало би то ова ко и овако. Па овако... А кроз станицу једнако промаја. Кад би, бар, остала једина!

— „Арсеније“ има приватну кућу, друштвени стан, дебелу пензију и високе хотпоре. Све стечено на (не) сумњив начин. „Арсеније“ је истовремено друштвено-политички ангажован. Критикује социјалне разлике, бочи се за радничку класу... Демагогија! Брука! Требало би с њим знај већ како! Ко је крив због „Арсеније“? Сви смо криви! Ко је одговоран? Нијеко!... И „Арсеније“ се једнако биса у прса и скупља девизе. Кад би, бар, (п)остао једини?

— Радник се замјерио шефу и остао без посла. Не помаже ни раднички савјет, ни избор радних луђи, ни суд... Самовоља! Бирократија! Срамота! Требало би то овако и овако. Па покрети свјесне слаге, поставиши питање одговорности, one могућити несамоуправни понашања. Али, ником ни длаја са главе. Само радник је остао без посла. Да бар буде једини!

— Врсни стручњак имаје другачије мишљење од свог претпостављеног. Ниси за мој тим, иди! Неку без стана! Носи и стан, само ми се губи са очију!... Технократија! Злоупотреба! Криминал! Требало је реаговати, онемогућити, казнити. Па убудуће овако и овако... А колектив остао без стана и

врсног стручњака! Да се бар на томе заврши!

— Био је то способан директор. Организовао колектив, оспособио, усмјерио. Доходак све већи, коверте све дебље. Али, тражио је рад, тражио одговорност и — замјерио се — нерадничима... Менаџер! Кочи самоуправљање! Ради против линије! И остао колектив без директора, остао директор без фотографа. И без партијске књижице, наравно. Нисмо то смјели дозволити! Зашто смо поделјали стихији? Требало је обје стране на теразије, па вагните. Па убудуће овако и овако... А мишеви коло воде!

— Све су ово примјери од првога, јуће и данас. Па у чему је онда ствар?

У бруштву дјелују друштвне снаге — организоване и неорганизоване, свјесне и несвјесне, несвесне и свјесне. Из много углова и много праваца. Па ко буде јачи, како се коме окрене! Иде се напријед, али и назад. И у круг, наравно. Понекад се и застане — кад су све снаге једнако слабе или једнако јаке. Или кад се успавају. Или кад изгубе оријентацију, па на тре путак стану!

— Тренутак, зна се, може бити краћи и дужи. Свеједно — настаје стање мировања.

Perpetuum imobile?

Шта чинити?

Треба пробудити! Треба усмјерити! Треба погурати!

— Али, ко?

Најбуднији! Најсјеснији! Најснажнији!

СК!?

Наравно, треба би! А може ли? Морао би!

Perpetuum imobile?

Не, ипак се креће!
„Требало би то овако“

М. ПЕЈИЋ

Vučko Mitravinić

наших познатих вина и аперитива од којих су гости највише конзумирали шљивовицу и трапарицу

С обзиром да је на отварању југословенске кухиње у Хамбургу, и за вријеме трајања изложбе, поред низа истакнутих личности призредно-политичких и културног живота било присутно и неколико десетина новинара из свих јемачких листова, радио и телевизијских станица боравак овог ерсног кулинара у Хамбургу значио је одличну рекламију југословенској кухињи и граду — хотелу „Свети Стефан“.

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕБИ

РЕКЛИ СУ...

ДАНТЕ

Велики пјесник, поријеклом из Фиренце Данте Алигијери (1265—1321) дао је својим ојелом снажан печат своје људске и умјетничке личности добу у коме је живио и стварао. Изучавао је језике, право и филозофију, а бавио се и политиком, због чега је био осуђен на доживотно прогонство из завичаја, „Божанствена комедија“ у којој помиње наш народ и наше крајеве, најузвишенји је спјев о људској трагедији, и, у исто vrijeme, наговјештај новог свјета ренесансне на помоћу.

Ево неколико мисли ис трагутака из његовог грандиозног опуса:

- Истраживање људског ена увијек је други сан.
- Јудски порази су најчешће само искушења.
- Понизност је увијек противотров охолости.
- Само око усамљених шуњају се сабласти.
- Теже је примити са вјет него одбити неки дар.
- Ако је у неким приликама уздржљивост по-грешка, равнодушност је злочин.

ФИЛМСКИ ПОРТРЕТИ

Рођена почетком овог столећа (1902. године) у Берлину, Марлена Дитрих је у почетку маптала да постане концертни виолиниста. Пошто је, сасвим случајно, повриједила руку, уписала се у драмску школу. Почела је да глуми у Немачкој — на позорници и у филму. У филму „Платни анђео“ — адапта-

цији романа Хајнриха Мана — постигла је велики успјех, тумачећи лик кафанске пје вачице и жене једног средњошколског професора. Послеје тог филма Стернберг ју је довео у Холивуд и од те дјевојке здрава изгледа начинио мистериозну креатуру упалих образа, нови вамп и фантастичан лик. Играла је у великим броју филмова, међу којима познатији „Нирнбершки процес“, „Мароко“, „Свједок оптужбе“ и „Шантаж експрес“.

УЗ ШЕЗДЕСЕТОГОДИШЊИЦУ РОЂЕЊА ДУШАНА КОСТИЋА

ПЈЕСНИК МЛАДОСТИ И СЛОБОДЕ

Познати југословенски пјесник Душан Костић има за собом шездесет година живота и близу четири и по десетије књижевног рада. Као ћак беранске (иванградске) гимназије и члан литерарне дружине „Слога“ почeo је да пише пјесме и том виду књижевног стваралаштва остао је вјеран све до данас. Објављивао је у „Студенту“, „Младој култури“ и „Младој литератури“, а касније ће уређивати часописе „Младост“, „Савременик“, „Књижевне новине“ и друге године бити један од уредника „Политике“ у којој је штампао више десетина репортажа из свих крајева наше земље. Познати су му збирке пјесама „Говор земље“, „Земљи вољеној“, „Зов лишћа“, „Мреже“, „Заборављени сњегови“, „Попратак у Зеленгору“, „Тиха жетва“ и „Шлеп уморне воде“, роман за омладину „Глава пећина“, „Сутјеска“ и „Гора Коштана“. Пјевao је о револуцији, Титу и Партији, завичају блиском и незаборавном као дјетињство, дјечачким сновима, ратним данима, недоживљеној љубави, лутањима и разочарењима, о људској пакости и потрошеним пријатељствима, о прошлости — Његошу, Вуку Карадићу и Милошу Обренувићу, о бунти против насиља, о Вијетнаму, Ђурђијанској и мостовима на Сени и о родољубљу виђеном и доживљеном као љубав за земљу

ДОК ЗБОРИ ТИТО...

Завољећу, још више, и облак и брада снена и цесте модре што се још скромне вију.
Слутим Далмације осмијех, и Слемена, и Црну Гору моју, и Србију;
охридска врела слушам, ромор Дрине, и Плитвице далеке, Бахиње оно скрито, Загорја слутим зору и Фрушку Војводине
— док збори Тито...

Прођу ми ноћи оне — несане, патне, ратне, и крв зашапти, младом, и глад се горка јави.
Пропну се, до облака, хридине неподатне куд су бродиле војске; мокрој трави врате се очи, и хладу лишћа мека;
заступ ме зоре, мутне заспу ме зоре ранама својим и тугом од лелека у јутро једно над гробља Зеленгоре.

Загледавам се у сњегове, у вјетрове, у луде кише, у ватре давне; на мртвој стражи нека још слутим бдијења, кораке нечије, тише, рад смрти нове што пођу издалека.
Хоће ли опет тама да тавно све напопи, да пир засанта, димњаке да подави?
Шуми, шуми дан! Све потопи, све растопи глечере дуге, и смијехом својим крави.

Па се сјетим: пролиста моја Гора и поток пође — бразда — низ равни наше плаве.
Теку кроза ме ноћи мјесечне, пјесма мора, и пјесма твоја што ведро закудраве.
Заволим, још више, и облак и брада снена и све што градњом зову и све ту што је збито; смијеши се над земљом зора ко грана орошена
— док збори Тито...

Душан КОСТИЋ

Душан Костић

ма ли негде мора“ искрсава визија морске пучине као антитеза „уморној води“ и као излаз из мртваје у којој циљем стоји и рђа.

Костићев роман „Гора Коштана“, намирењен млађим и старијим читаоцима, приказује два вјечно завађена свијета — разиграни дјечији и закрвљени свијет одраслих. Својом чедном вјером у пријатељство дјечада успијевају да помјере Гору Коштанову да не би више растављајући дјечаке из зарађених тabora. Зато овај роман дјелује као анти-бајка, јер је сан дјетињства у његовом оквиру суочен са истином о свијету одраслих — њиховом шовинистичком загриженостју, вјерском затуцданошћу и кифлинским рачунџијством.

Поменимо, на крају, да је овај врсни стваралац добио, између бројних других, и награду АВНОЈ-а.

КАЛАЈНА КУГА

Да и метал може да „оболи“ да људи ишијесу знали, па немоје укратко осврнути на понашање калаја при ниским температурама. Тај метал сребрнасто бијеле боје познат је још од најстаријих времена о чему свједоче многобројни калајни предмети пронађени у гробницама египатских фараона. Значи, на основу тога могли бисмо рећи да је калај „дуговјечан“ и да није „њежан“. Међутим, испитивања су показала да се он на мразу врло лако „прехлади“ и да је та „прехлада“ за њега најчешће смртоносна. „Болесни“ калај најприје потамни, затим се на њему стварају израслине налик на брадавице и најзад се метал претвара у — прак! Интересантно је да је та болест „приљепчива“ и заразна као код људи или животиња, па се назива калајном кугом. Даје ли „оболели“ калај у додир са још неоштећеним; изазива и код њега исте промјене. Ова појава заинтересовала је научнике, који су, послије многобројних експеримената, утврдили да се промјене на калају јављају услед ниског температуре. Већ при температури од — 13°C калај почиње да се мијени и да се полако претвара у прак! Процес се убрзава што је хладноћа већа, а на температури од — 50°C распадање достиже максимум.

Промјенама бијelog калаја у сиви проузрокована је, сматра се, и трагична смрт енглеског истраживача капетана Скота и његове експедиције. При обласку на Антарктику 1911. године, он је на одређеним мјестима изградио станице у којима је оставио храну, одећу и петролем као гориво. Кутије у којима је био петролем биле су заљемене калајем који је „страдао“ од калајне куге. Нестанак горива прузогравао је смрт многих чланова експедиције. Последња тројица стигла су у претпоследњу базу и умрла на једнаест миља од сигурног логора.

ЗАНИМЉИВОСТИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

СА ЧЕТИРИ ЧЕТВОРКЕ

Сваки природан број од 1 до 10 може се изразити помоћу четири четворке и знакова рачунских операција.

- $$\begin{aligned} 1 &= 44:4, \text{ или } (4+4):(4+4), \text{ итд.} \\ 2 &= 4:4+4:4 \\ 3 &= (4+4+4):4, \text{ или } (4\times 4)-4:4 \\ 4 &= (4-4)\times 4+4 \\ 5 &= (4\times 4+4):4 \\ 6 &= (4+4):4\times 4 \\ 7 &= 44:4-4, \text{ или } 4+4-4:4 \\ 8 &= 4+4+4-4, \text{ или } 4\times 4-4-4 \\ 9 &= 4:4+4+4 \\ 10 &= (44-4):4 \end{aligned}$$

СПОРТ

БЛАЖЕВИЋ — ТРЕНЕР КОШАРКАША

Управа Кошаркашког клуба „Могрен“ недавно је зајачуила да се што прије ан гажкује тренер који би сачињио програм припрема квалификација за улазак у Црногорску лигу и руководио њима.

Обавијештени смо да ће нови тренер „Могрена“ бити Петар Блајевић, бивши играч „Будућности“, који сада

ради у Бару. Он би повремено долазио у Будву и радио с кошаркашима.

— Прихватио сам понуду, јер се ради о вриједној екипи која жели да учи — рекао је Блајевић. — Желим да им помогнем и учинићу све да се ови вриједни момци домогну вишег ранга такмичења.

„Могрен“ почeo припреме

„Могрен“ је почeo припреме за наставак првенства у Црногорској лиги. Одржан је састанак играча и управе, а ускоро почиљу и тренинзи. Фудбалери ће један дио припрема извести највјероватније на Жабљаку.

— Планина нам одговара за стицање физичке кондиције играча — каже тренер „Могрена“ Десимир Тодоровић. — У Жабљаку ћемо остати десетак дана, а онда бисмо почели припреме у Будви, где би акценат био на „раду с лоптом“ и увјежбавању поједињих линија у тиму.

На пут ће поћи сви првотимци, као и омладинци на које се рачуна у наставку првенства.

— Припреме морамо извести што квалитетније, јер се наставак првенства много очекујемо — истиче Тодоровић. — Истина је да је конкуренција заиста велика — посебно истичем бивше друголигаше „Сутјеску“ и ОФК „Титоград“ — али и ми желимо пласман у врх табеле. Је-

сењи салдо бодова нам то омогућава, а ни пројећни ра според није лош. Добар рад и озбиљност сваког поједињца, и на Жабљаку и овдје у Будви омогућиће да се наши планови остваре.

БУДВА ПУНА СПОРТИСТА

Крајем јануара у Будву су стигле неке спортске екипе, које ће се овде припремати. То су махом фудбалске екипе? пољски прволигаш „Висла“ из Кракова, „Његош“ из Ловћенаца, члан Суботичке лиге, „АЛК“ из Бачке Тополе, члан Војвођанске лиге, а очекује се долазак друголигаша „Трепче“ из Косовске Митровице, „Тетекса“ из Тетова и „ФАП“-а из Прибоја на Лиму.

С. Грегорић

Поглед на Стари град

Угрожени бедеми Будве

НЕКАДА СУ СЕ БУДВАНИ, када би се указала потреба да се поправе врата од града, плочници улица или „окрти“ руничарана фасада на бедемима, скупљали на пијаци под „Торетом“ и договарали се што је најужижије да се учини, коме послови да се повјере и колико да се за то плати. Наравно, није тада било ни општијског буџета, ни фондова, па су трошкови за све те послове дијељени „по капа“. Да се није тако радило, већ одавно би древне зидине „ље потице Јадрана“ биле обично гомиле камења. Али, ето, захваљујући нечијој љубави и ентузијазму, овај стари град представља са својим зидинама и бастонима јединствену архитектонску и урбанистичку целину. Поред Дубровника и Котора, Будва је једина на Јужном Јадрану очувала свој средњевјековни изглед.

„Камена љепотица“, како је пјесник називао Будву, постала је туристичка метропола, али не само због будванских хотела хотелских кревета, кременадли, ражњића и других гурманских специјалитета, већ, у првом реду, због њених пјешчаних плаја, топлог сунца и вјечитог зеленила, као и ради њених старина, међу којима је највећи драгуљ тај прекрасни средњевјековни меди терански град, кроз који прође током сезоне на десетине хиљада туриста из свих крајева свијета.

Иако већ деценијама у њих није уградјена ни једна јединица „качица“ малтера, оре вне зидине су одолијевале ударцима морских таласа, а чини се да су и њих и стари град у целини више оштети ли неодговорни појединачни бургијама него што је то учинио зуб времена за после дњих стогодина. Зато је куцнуло последњи час — овог

пута на узбуцу: будвански бедеми су угрожени, нарочито они дјелови према мору. Стихија чини своје: подложава их и обрушава. Сваке године на десетине камених блокова патиниране фасаде нестане у пјенушавим таласима. Руле које море дује у темељима из године у годину све су дубље и пријети опасност да се у мору дјелију зидине.

Познато је да је читав стари град под заштитом Закона о споменицима културе. А врло добро знамо да Завод располаже ограниченим средствима којима не може свуда интервенисати. Изгледа да санација градских зидина није ушла у средњорачни план рада ове установе, већ неки други објекти на подручју будванске општине који, такође, захтијевају хитну интервенцију: манастири Подмани, Режевићи и Градиште, црква Св. Ђорђа у старом граду и тврђава Ђурђевац у Поборима. За ове сврхе треба да се утроши 1.638.000, с тим што ће Скупштина општине Будва и Савојуправна интересна заједница за културу у оквиру те суме обезбиједити 378.000 динара.

Остаје, дакле, да се будвански привредници, попут стarih Budvana некада, скupе и договоре, јер, како каже народна, „боље је спријечити него лијечити“: за оно што би ове године стајало сто или двеста хиљада, сљедеће ће можда, требати да се обезбиједи неколико милиона динара.

Владимир Станишић

ЗНАЧАЈАН НАУЧНИ СКУП

Предстоји оснивање југословенског центра за теорију и праксу самоуправљања

У Будви је крајем јануара одржана Пeta сједница Савјета Савеза републичких и покрајинских самоуправних интересних заједница за научни рад у СФРЈ, којој је предсједавао академик Др Златибор Петровић.

Почели смо с припремама и тренинзи се редовно одржавају. Њих води Суђић и мислим да он неће напустити нашу средину. Истовремено, нема говора о расписану тима, о чему је ових дана било ријечи у спортској штампи. Радимо и максимално се залажемо, а тренинзима пријеструју готово сви првогимци. Највјероватније је да ћемо неколико дана провести на заједничким припремама

даљи позитиван преображај УНЕСКО-а и његово ангажовање у најзначајнијим светским проблемима. На овој сједници изражена је жеља за још већим ангажовањем наше земље у различitim областима међународне научне сарадње.

Разматрана су и нека актуелна питања у вези научних скupova, изложења часописа и финансирања научних акција и пројеката. Прихваћени су предлози за израду студије „Титов допринос развоју научне мисли“ и о оснивању Југословенског центра за теорију и праксу самоуправљања.

Домаћин овог скупа, који је одржан у хотелу „Интернационал“, била је Савојуправна интересна заједница научних дјелатности Црне Горе.

СОБУ, ГАРСОЊЕРУ ИЛИ ЈЕДНОСОВАНО СТАН НА ВРИЈЕМЕ ОД ГОДИНУ ДАНА ТРАЖИ ОЗБИЉАН МУШКАРАЦ — ПОНУДУ ДОСТАВИТИ РЕДАКЦИИ ПРИМОРСКИХ НОВИНА.